

עטרת שלום

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמריא בארה"ק – בגשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים

פרשת וירא

בס"ד, עש"ק פרשת וירא
י"ז חשוון תשע"ז – שנה ז' גליון רפ"ז

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
6:08	5:28	4:16	7:08	6:29
6:05	5:30	4:30	7:01	6:29

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וַיֵּרָא אֵלָיו הוֹי"ה בְּאֵלָיו מִמְרָא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כָּחֵם הַיּוֹם (יח א)

ולעשות ולתקן יחודים לכבוד השכינה, ומי שאינו עושה כן מחריב עולמות, כי עסק היחודים גדול מעסק התורה, ואין לשכינה נחת ומנוחה אלא על ידי עסק היחודים, עם רוב עסק התורה לשמה באהבה ובהכנעה עיי"ש.

ובזה נפרש הכתוב וירא אליו הויה היינו שהפסוק מדבר מגודל מעלת מדרגת הכנסת אורחין שקיים אברהם אבינו, וע"ז אומר התורה שע"י הכנסת אורחים נתגלה לו השי"ת בשם הויה שהיא באספקלריא המאירה, וכמו שאיתא בתיקון (תיקון יח דף ע"ד): הויה אדני' איהו קודשא בריך הוא ושכינתיה וכו', ואינון אספקלריא המאירה ושאינה מאירה עיי"ש.

ואומר התורה באלני ממרא היינו אלני' בגי' יחוד הויה אדני', רצה לומר שהתורה מעידה שכל סיבת קיום הכנסת אורחים, היה כדי שע"י באלני ממרא שהיא עבודת היחודים יוכל לעלות את כל הניצוצין וכל הנשמות הנפולות מעמקי הקליפות שהם בבחינת ממרא שממרים את השם יתברך.

וע"ז אומר התורה והוא יושב פתח האהל שלא היה יושב בתוך האהל של תורה רק מחוץ לה, שהניח את השראת השכינה שבא ע"י לימוד התורה, ועסק בהכנסת אורחין שהוא עבודת היחודים. ולכך כתוב בתחלה כשמדבר מגודל מעלת הכנסת אורחים שם הויה בחינת ז"א באספקלריא המאירה, אבל אח"כ כשמדבר מהשראת השכינה הנעשה ע"י עסק התורה כתוב ויאמר אדני אם נא מצאתי וגו' ופרש"י שהיה אומר להקב"ה להמתין לו עד שירויץ יכניס את האורחים. שהוא הבחינה של לימוד התורה, בזה כתוב שם אדני' מלכות באספקלריא שאינה מאירה. והוא מה שאומרים חז"ל גדולה הכנסת אורחין שהיא עבודת היחודים, יותר מקבלת פני השכינה הנעשה ע"י עסק התורה.

והטעם כי ידוע שכל אותיות התורה הם הניצוצין, ולכן רק ע"י עבודת היחודים הוא מעלה את הניצוצין, וע"י נתייחוד האותיות התורה, ולכן באמת אומרים חז"ל (מדרש תהלים מנזר ח פסיקתא כה) שבשעה שעלה משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם מה לילוד אשה בינינו, אמר להן לקבל תורה בא, אמרו לפניו וכו' תנה הודך על השמים, אמר להם והלא אתם כשירדתם אצל אברהם אכלתם בשר בחלב וכו'. נמצא שע"י הכנסת אורחין שקיים אברהם אבינו קיבלו בני ישראל את אותיות התורה והבן.

(רעוא דרעיון תש"ס לפ"ק)

הוא כשהצדיק מעלה מדרגה קמנה, ומיוחד שם קודשא בריך הוא, ובהכרח לצדיק לירד, וכדי שלא יפול חלילה ממדרגתו סובל יסורים ומבטשין ביה, ועל ידי זה מרומם ומשבח ומצלי בהארה נפלאה עכ"ל המהור.

וזה היה כל עבודת השי"ת של אברהם אבינו, לברר ולעלות את הניצוצין שיש בכל פחות שבפחותין בבני אדם, ובמאכל ומשתה שנתן להם ע"י שבירכו עליהם לשי"ת, וכידוע ממרן הארז"ל (שער הכוונות דרושי יו"כ ד"ג) כוונת אכילה שתיקן אברהם אבינו, שהם יותר גבוהים ועליונים מכוונת אכילה של מנוח (פעמי המצות עקב), ואנו מכוונים אותו בערב יו"כ, ולכן בא לו הכנסת אורחין ע"י צער ויסורים, כדי שלא יפול חלילה ממדרגתו.

ובדרך אנב פרשתי, על מה שאמרו חז"ל (ברכות סא.) אצל מנוח, שעם הארץ היה, שהלך אחר אשתו. היינו שכוונת אכילה של מנוח היא מדרגה קמנה בחינת אשתו שהיא במלכות, לעומת כוונת אכילה אברהם אבינו שהיא בחינת ז"א עיי"ש בכתבי הארז"ל, וזהו כוונת חז"ל גדולה הכנסת אורחין, היינו כוונת אכילה של אברהם שהיא בחינת שם הויה שהיא בו"א, מהקבלת פני שכינה שהיא כוונת אכילה של מנוח שהיא בבחינת אשתו, והבן כל זה הימב.

ונחזור לענין ראשון, שאע"פ שע"י מצות הכנסת אורחין נגרם לו ביטול מלימוד התורה הקדושה, והרי לימוד התורה גורמת להשראת השכינה, כמו שאיתא במסכת אבות (פ"ג מ"ב) אבל שנים שיושבין ויש ביניהם דברי תורה, שכינה שרויה ביניהם וכו', מנין שאפילו אחד וכו' עיי"ש. נמצא מזה שע"י לימוד התורה גורם להשראת השכינה, ואע"פ כיטל אברהם אבינו מעסק התורה, והוא כדי לעלות את ניצוצי הנשמות שבכל העולם על ידי הכנסת אורחין, כי הבעש"ט הקדוש אומר (בעש"ט עה"ה בראשית פח), שאם האדם בצער הוא בחינת גלות השכינה שצריך לעלותה, וכן גם ע"י שאדם מרוחק מהקב"ה הוא בחינת גלות השכינה שצריך לעלותה, וזה מה שהעלה אברהם אבינו את ניצוצי השכינה, ואע"פ שע"י זה לא זכה להשראת השכינה עצמו כמו אם היה עוסק בתורה, וע"י הכנסת אורחין הוא רק מתקן ומעלה השכינה, ואע"פ כי יותר חשוב כמאמר הבעש"ט הנ"ל.

וכמו שאיתא ממרן הארז"ל (שער רוח הקודש הקדמה א) כי ענין היחודים הוא גדול מעסק התורה, כי הוא מייחד העולמות העליונים עיי"ש. וכמו שמהזר רבינו אא"ו הגה"ק רבי יצחק יהואל מקאמריא זלה"ה בספה"ק נוצר חסד (פ"ד מ"א), וצריך לבטל עסק התורה

אפשר לפרש המקרא קודש הוה, עפ"י מה שאמרו חז"ל במסכת שבת (קפז.), אמר רב יהודה אמר רב, גדולה הכנסת אורחין מהקבלת פני שכינה, דכתיב ויאמר אדני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור עיי"ש. צריך להבין טעם למה באמת הכנסת אורחין היא גדולה מהקבלת פני השכינה.

ועוד צריך להבין, מה שמוכא בספה"ק תולדות יעקב יוסף (בסופו) וז"ל: שמעתי ממורי, ביאור גדולה הכנסת אורחין מהקבלת פני השכינה, והקשה, והעולה שלפעמים הכנסת אורחין הוא ביטול תורה, מכל מקום גדולה הכנסת אורחים. וצריך להבין טעם הדבר.

והנראה לומר, דזה ידוע מה שפרש"י על הפסוק ואת הנפש אשר עשו בחרן (יב ה), שהכניסן תחת כנפי השכינה, אברהם מגייר את האנשים, ושרה מגיירת הנשים, ומעלה אליהם הכתוב כאלו עשאו עכ"ל. ולכאורה זה היה ג"כ הטעם והסיבה למה קיים אברהם אבינו הכנסת אורחין עד כדי מסירות נפש, והוא הכול כדי לקרב את בני אדם לאבינו שבשמים ולגירם, ע"י שגילה אלהותו יתברך בעולם, והשריש אמונה ויחודו יתברך בעולם, כמ"ש ויקרא שם בשם הויה אל עולם (לקמן בא ג), ופרש"י, על ידי אותו אשל, נקרא שמו של הקב"ה אלוה לכל העולם, לאחר שאוכלים ושותים, אמר להם ברכו למי שאכלתם משלו, סבורים אתם שמשלי אכלתם, משל מי שאמר והיה העולם אכלתם (פסוה י:). והכול היה כדי שאח"כ יוכל לגיירם ולהכניסם תחת כנפי השכינה.

וזה איתא בדרשת הר"ן (רושי ו) וז"ל: וזה הדבר המטעה וכו', כי ההמוני כשרואה האנשים הטובים והחסידים מתעסקים בעניני העולם, כמו שאנו רואים האבות שהיו עושים עיקר מהוריעות והמקנה וכו', כי אינן רואים רק חיצוניות הדברים לא פנימויותם, שהצדיקים עושים כל דבריהם לתכלית טובה כראוי. ועוד מבואר שם שמצוה יכול ליכנס פניות והמצוה בהכרח, מה שאין כן כשעושים בדברים גשמיים לשם שמם זה יותר גבוה, והטעם משום שזה דבר האבוד והוא מחויר זאת לקדושה עיי"ש.

וזהו שאיתא ממרן הבעש"ט הקדוש (בעש"ט עה"ה יתרו טז) על הזמר של מרן הארז"ל יתבק לה בעלה כיסודה דילה, שלעלות מדרגה קמנה הוא יותר חשובה להשם יתברך. ואז 'הא כתיש כתישין', דניהא להו לצדיקייא לתברא תבירו על תבירו, וכלא על ה' אלהיו (וה"ק ח"ב קצה), אעא דלא דלקית ביה נהירו דנשמתא, יבטשון ביה וידליק (שם ח"ג קפה). ומחמת שיש נחת רוח להקדוש ברוך

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

וַיֵּרָא אֵלָיו הוֹי"ה בְּאֵלָיו מִמְרָא וְהוּא יֵשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כְּחֵם הַיּוֹם
(ח"א)

בלאני ממרא הוא שנתן לו עצה על המילה, לפיכך נגלה עליו בחלקו (רש"י בשם ב"ר). לפי פשטות נתייעץ אם ימול את עצמו הוא בעצמו, או יהיה נימול ע"י אחרים שאין הצער גדול כל כך, וממרא תשוקתו אל החסדים שיתגלו אליו להמתיקו, אמר שימרה וימול הוא בעצמו את עצמו.

(זהר ח"ה ח"ב דף קסח: מרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וַיַּפְצֵר בָּם מֵאֵד וַיִּסְרֻוּ אֵלָיו וַיִּבְאֹוּ אֵל בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה
וַיִּמְצֹוּת אֶפְסָה וַיֵּאָכְלוּ (יט ג).

ומצות תרין בממרה, דין ואיך 'צלי' אש ומצות' (שמות יב ח). לומר לך שהיה פסח ממש, ואפה מצות ממש, ולא אכלו חמץ בפסח לוט וביתו כמו שלמד אצל אברהם. שיציאות מצרים היה מיום שנברא העולם, ומיום שחטא אדם עד היום הזה, לצאת מזה המורה היצר המורה על חמץ.

(היכל הברכה' דף קיז. מרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

והויה פקד את שרה כאשר אמר ויעש הויה לשרה כאשר דבר
(כא א).

כידוע ממרן הבעש"ט (תולדות יעקב יוסף שלח קמד, ב. כתר שם טוב ח"ב ג, א. דגל מחנה אפרים תולדות ד"ה ויעתר) שכל מה שחסר למטה, כך החסרון בדוגמא למעלה בשכינה, וצריך לתקן למעלה ואח"כ להמשיך למטה. והוא פקד האי מלה דאמר 'שוב אשוב' כפול לשון לרמוז שיתקן למעלה ולמטה, והוא שפקד אמירה דלעילא, ואח"כ ויעש הויה לשרה כאשר דבר שנמשך למטה בעולם הזה הנקרא דבר.

(זהר ח"ה ח"ב דף קעט: מרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

וַיֹּאמֶר אֲדָנָי אִם נָא מִצְאֵתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֵל נָא תַעֲבֹר מֵעַל עֲבָדְךָ (יח ג)

ואחר היחוד העצום מבקש העבד הנלכב בלב נשבר. אדני אל נא תעבר מעל עבדך שאחר עבודה באש קדוש ובדיקות, מתגרין הקליפות והיצר להכשיל באיזה מדה רעה כעס וגאווה, ובפרט מגאווה להגביה לבו או באיזה התפארות שלא לשם שמים. כמו שאמרנו משם מרן הבעש"ט (בעש"ט עה"ת בראשית קנו) על חיותא ופלגא, כשהיצר רואה שאי אפשר להדיח מדרך התורה, אזי אומר כמה מעשיך נאים יעו"ש, ואז חלילה אין אני והוא יכול (פוסה ה).

ולזה מבקש העבד אדני מספר יו"ד ה"י, יו"ד ה"ה, להסיר הגאווה שפוגם בשם י"ה כנודע (שער היחידים יחוד להסיר הגאווה). אל נא תעבר מעל עבדך ויהיה כל היום לבכי מהור וגקי דבוק בשמך, על ידי רשימו שנשאר מרושם האור והמוחין והחיות, עד שאוכל לסבול כל הנסיונות, ובפרט החרופין והחלישות דעת המצוי בדור הזה לרודפי אמת ומבקשי השם, ויהיה לבי שמח ורחב לסבול הכל, ולכבוש יצרי שלא אכשל חלילה בר'איה ש'מיעה ד'בור 'בגדי ש"ר לשרת בקדש' (שמות לט א) דוקא, ושלא אפול בקמנות ובעצבות, ובשינה יתירה יותר מן הצורך לנוח במנוחה.

וכל זה מבקש העבד הנלכב, ואינו מאמין בעצמו כלל אפילו רגע, ומבקש ובוכה בדמעות שלישי, שלא יתרחק מאור פניו כאלישע אחר וכיוצא לאלפים, שנדחו על ידי גסות הרוח. וצריך בדיקה וחפוש הרבה לזה, שלא יהיה כוונת פרישתו ועבודה להיות רב ורבי להשתרר כי זה קליפה גמורה. אבל כל זמן שלא נודרך, יהיה מה, יעבוד עכ"פ בהכרח ובכל פעם יבקש שיבוא אל האמת ומתוך וכו'. וכל זה בכלל אל נא תעבר מעל עבדך אחר התפלה והתורה שעשה יחוד למעלה, בקל יוכל לחדות על ידי יצרו הרע שהוא פקח וכסיל.

(היכל הברכה' דף קמז: מרבנינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

וַיֵּשֶׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹעְבִים עָלָיו וַיֵּרָא וַיִּרְצֵ לְקִרְאָתָם מִפֶּתַח הָאֵהָל וַיֵּשְׁתַּחוּ אַרְצָה (יח ב)

רגליכם נו"ה, כדי שיתבשל ויתברר המטה של מעט יפה יפה, ואח"כ אמר והשענו עתה תחת העץ שהוא יסוד צדיק, שהוא תחת עץ הדעת, ושניהם צריכים בעת היחוד הקדוש כנודע.

וְאָקְחָה פֶתַח לָחֵם וַסְעִדוּ לִבְכֶם אַחַר תַּעֲבֹרוּ בִי עַל כֵּן עֲבָרְתֶם עַל עֲבָרְכֶם וַיֹּאמְרוּ כֵן תַּעֲשֶׂה כְּאֲשֶׁר

דְּבַרְתָּ (סס ה). כלומר אחר שאמרה השכינה הקדושה לו"א קדישין והשענו תחת העץ, לזה אמרה אח"כ ואקחה פת לחם בסוד 'כי אם הלחם אשר הוא אוכל', וסעידו לבכם כנודע שמלכות שמים שכינה הקדושה לעולם נאחות בחוה דו"א, והוא וסעידו לבכם, כנודע ששם הוא ג"כ יחוד הקדוש, אבל זאת אבקש ממך כשתקבל המוחין או אח"כ שהם החיצונים והקליפות הנקראים בכלל אל אחר, תעבורו כדי שלא יינקו מבחינת יחוד הקדוש הזה כנודע מדרוש יעקב ועשו המובא בע"ח (שער הארת

המוחין) ע"ש. בי על כן עברתם על עבדכם כדי שתהיה לך עמו יחוד התמיד, ויאמר כן תעשה ונתרבה יחודים קדושים, כאשר דברת כלומר כמו שתביאו מלמטה מישראל הקדושים דבורים קדושים, כן נתרבה יחודים קדושים והבן.

(בן בית' ח"א דף לה מרבנינו אליעזר צבי מקאמרנא)

לו"א קדישין, אם נא ע"י תפלת אברהם שהעלה מ"נ רעותן דלכא, שע"ו מצאתי חן בעיניך שהם רעותין דלכא עליות מ"נ ומ"ד של אברהם, שהם תכשיטין וקישוטי כלה שלי, שבהם דייקא מצא חן בעיני ת"ת בעלה, כדאיתא סודו (ע"ח שער מ"ג ומ"ד פ"ז) ע"ש סודו הגדול.

לזאת בקשתי ממך אל נא תעבור מעל עבדך אלו תלת מוחין, כדי שתהיה עמי יחוד התמיד, ואמרה בלשון עבד, כי כל עשיות של ז"א נעשה על ידה, ועוד היא נקראת בשם עבד בסוד 'עבד אברהם אנכי' (כד לד) כנודע.

יָקַח נָא מַעֲט מִיָּם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁעֵנוּ תַחַת הָעֵץ
(סס ה) כלומר השכינה הקדושה אומרת לו"א

קדישין, יקח נא תפלת של אע"ה שהוא עתה רק מעט מ"נ רעותן דלכא, כי אז לא היה איש יהודי אלא אברהם אבינו לכד שהיה עובד להקב"ה באמת

לשמה דקב"ה. ועוד יקח נא התפלה שהוא עליות מ"נ ומ"ד של אברהם אע"ה, אצל מעט שהוא יסוד צדיק, בסוד מה שאמרו רז"ל אין מעט אלא צדיק שנאמר 'טוב מעט לצדיק' (תהלים לו סז), ואח"כ ורחצו רגליכם שהם בחינת נצ"ח והו"ד הנקראים רגלים כנודע, ששם תוקף הדינים, רחצו מבכיות דמעות רעותן דלכא של אברהם אע"ה, כי כח של יסוד צדיק נתבשל בנ"ה כנודע, לזה אמר ורחצו

ר"ל וישא אברהם את עיניו שהם שבעה עיני ח' המשוטמים בכל הארץ (עפ"י זכריה ד י) ד' קצוות.

ועיקר פירוש וישא אברהם את עיניו בתפלה לאבינו שבשמים, כי ראה שכל תלויות היחודים מוטל עליו כנודע. וירא והנה שלשה אנשים שהם שלשה מוחין כח"ב או חב"ד, נעבים עליו היינו על כחו דייקא, שהוא צריך לגרום ולהמשיך שלשה מוחין אלו על ז"א קדישין. וירא כתב רש"י ולה"ה מהו ויר"א ויר"א, ראשון כמשמעו, והשני לשון הבנה נסתכל וכו' ע"ש. כלומר שהבין והסתכל שהם תלוין עליו דייקא, להמשיך לו"א קדישין שלשה אנשים שהם שלשה מוחין, עליו דייקא מוטל לעשות זאת.

וכשהבין זאת או התחיל לעשות עבודתו להקדיש ב"ה ברויות ובבהירות גדול, והוא וירץ לקראתם ששלשה מוחין אלו יהיה על ז"א קדישין, וכל כוונתו לא היה לו או, אלא נגדם דייקא היה מכון ולא כוונה אחרת. מפתח האהל כלומר יסוד צדיק דכורא נקרא פתח של שבעה עינים, ויסודה דמלכות שמים כביכול נקרא פתח האהל, וכל זה היה כדי וישתחו כביכול ז"א קדישין עם כל המוחין, ארצה שהוא השכינה הקדושה הנקראת ארץ כנודע.

וע"ז אומרת התורה ויאמר אדני אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבר מעל עבדך (סס ג) ר"ל ויאמר השכינה הקדושה הנקראת אדני ב"ה, אמרה

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דיני ברכות לקריאת שמע ואם צריכים כוונה. סימן ס

ג. בברכת אהבת עולם לא יאמר {א} 'הגבור', ד. צריך לומר ברכת אהבת עולם {ב} בנחת ולא שום אות זי"ן.
ובכוונה יתירה בכל לבו ונפשו:

~~~~~ זר זהב ~~~~~

{א} לא יאמר. מרן האר"י^א, וצריך לזהר מאד שלא יעורר דינים חלילה בהיכל אהבה וחסד^ב. ומרן הרוקח^ג מזהיר מאד על אות זי"ן, והנוהגים לומר נוסח ספרדי^ד 'ורחמיך וחסדיך הרבים' יאמרו 'אל יטשונו נצח', ולא יאמרו 'אל יעזבונו', וכן ראיתי נוסח ספרדי ישן^ה, ומרן אלקי הריב"ש לא אמרו כלל וכלל^ו,
כי לא שינה מנוסח אשכנזי כלום, כי אם 'הודו' קודם 'ברוך שאמר', ושאר ענינים שארשום אם ירצה השם וברצות אדון כל הפשוט ברוך הוא:
{ב} בנחת. מרן אלקי הריב"ש שמע במתיבתא דמשיח, שאריכות הגלות על שאיננו מאריכין באהבת עולם לאומרו בנועם ובנחת^ז:

~~~~~ מסגרת השלחן ~~~~~

א. כדאיתא בפע"ח (שער הק"ש פ"ג) וצריך לומר 'כי בשם קדשך הגדול והנורא', ואין לומר 'הגבור'. וכ"ה בסדר רב עמרם ובכל סידורי אשכנז וכן בסידורי האר"י ז"ל וסידור הרב בעה"ת. בסידורי הספרדים לא שינו נוסחתם ואומרים תיבת 'הגבור', הואיל וההוראה הנ"ל שבפע"ח לא נמצא בשער הכוונות שעל פיו קבעו את נוסחתם. ועיין בסידור דעת קדושים (בוטשאטש) בזה.

ב. כדאיתא בזהר (פ' פקודי רס:) היכלא חמישאה, היכלא דאקרי אהבת עולם, ודא איהו משיכו דרחימותא דהיכלא דאקרי אהבה, ודא הוא אהבת עולם אהבתנו וכו'. ובפע"ח (שם) ברכת אהבת עולם הוא בהיכל אהבה. ובשעה"כ (תפילת השחר דרוש א) אהבת עולם הוא סוד היכל אהבה שהוא החסד שבבריאה.

ג. בסידור תפלה לרוקח (סימן עט עמוד תנא) כתב - כל א"ב בברכה זו, ונעלם ז' כנגד ז' אהבות שצריך לאהוב הקדוש ברוך הוא יותר מהם, ואלו הן: אהבת אשה א', אהבת בניו ובנותיו ב', אהבת ממון ג', אהבת ימים ד', אהבת מטעמים ה', אהבת רעהו ו', אהבת ממון ז', או בניו ובנותיו חשוב ב' הרי ז', 'לכך אין ז' באהבה רבה ובאהבת עולם'. כל הירא את דבר ה' אינו חושש לא באהבת אשתו ולא בשעשועי ילדיו, כי אם ברשפי אש שלהבת שמים, והוא ילונו בעמלו מתת אלהים הוא, עכ"ל.

בספר עתרת שלום [תלמיד רבינו] כתב וז"ל: וחסדיך הרבים אל יטשונו נצח סלה וכו' ולא 'אל יעזבונו' כי אין אות ז' בברכת אהבה, כי ז' הוא גבורה וכלי זיין, ומטעם זה אין אומרים 'הגבור', כן אמר אדמו"ר הקדוש [רבינו]. שוב מצאתי כן במחזור הגדול [לרוקח] שאין ז' בברכת אהבה, להורות שכל ז' אהבות של ז' קרובים אב אם בן בת אשתו אח אחות כולם בטלים לאהבת השי"ת, עכ"ל. וע"ע ברבינו בחיי (פ' ויחי מט יב ד"ה חכלילי) שכתב ואם תסתכל בפרשה זו בברכת יהודה, תמצא שם כל אותיות התורה רשומות חוץ מאות זי"ן, והטעם לפי שמלכות ישראל הבא מיהודה אין עיקר נצחונן בכלי זיין כשאר האומות, כי החרב ירושה לעשו, אבל מלכות ישראל לא בחרבם ירשו ארץ ואינה נוהגת מנהג הטבע ובכח היד, רק לפי הזכות והעונש בכח העליון יתברך, ע"כ. ובאבודרהם (תפלת ערבית מוצ"ש) כתב שכל האותיות יש בויהי נועם חוץ מאות ז', ומביא בשם המדרש שכל האומרו אין צריך לכלי זיין.

ורבינו המהר"ח מקאמרנא זי"ע כתב בספרו פרי חיים עה"ת (פ'

תזריע יב יד) טעם נוסף לזה וז"ל: הנה הנוסח של זקני קוה"ק מהר"א זי"ע מקאמרנא הוא שלא לומר אות זי"ן בברכת אהבה רבה קודם לקר"ש, במקום 'אל יעזבונו' בזי"ן אמר 'אל יטשונו' עיי"ש. ולדעתי נראה, כי זי"ן ר"ת זיבה יולדת נ'דה, כי בג' זמנים הללו עת לרחק אהבה ואין בהם זיווג, מש"ה י"ל דאין לומר בברכת אהב"ה מספר אח"ד זי"ן, וזה דבר נפלא בס"ד.

ד. בסדר רב עמרם גאון ואבודרהם (ברכות קריאת שמע) הנוסח 'ורחמיך וחסדיך אל יעזבונו נצח סלה ועד', במחזור ויטרי (סימן פט) הנוסח 'ורחמיך וחסדיך הרבים אל יעזבונו נצח סלה ועד', בספר המנהיג (דיני תפילה עמוד סה) הנוסח 'ורחמיך וחסדיך אל יעזבונו נצח סלה ועד'.

ה. בסידור בית עובד (ליוורנו שנת תבר"ך) הנוסח 'אל יטשונו', וכ"כ בספר חסד לאלפים (פאפו, סימן ס' אות ג') וז"ל: נוסחי דווקני שבברכה זו אלו הם וכו', 'ורחמיך הרבים אל יטשונו נצח סלה ועד', כ"כ השל"ה וספר טהרת הקודש שאין אות זי"ן בברכה זו וכל האומרה ניצול מכל כלי זיין, ע"כ.

ו. דהיינו שלא אמר כלל פיסקא זו, כנוסח סידורי אשכנזי ובכללם סידור הרוקח וסידור האר"י ז"ל (ר' שבת) ועוד, דליתא נוסח זה.

ז. כדאיתא בתולדות יעקב יוסף (פ' וארא) שמעתי בשם מורי [הריב"ש] מה שנאמר לו משמים, טעם איחור ביאת משיח, [כיון] שאין מאריכין באהבה רבה, [שהוא] סוד נשיקין שקודם הזווג [שבמעידה], כדי לעורר תאוותה שתזריע תחלה ותלד זכר שהוא רחמים ודפח"ח. וזה שסיים בש"ס (ברכות ס.) דהוויין ליה בניים זכרים והבן, עכ"ל. מובא באור עינים (ח"ב אות א ד"ה אהבה רבה), וע"ע בעש"ט עה"ת (פ' נח עמוד התפלה, ממ"ח אות סו.) [ויש להבין כוונתו במה שכתב שאהבה רבה הוא סוד נשיקין שקודם הזווג, דהרי בפע"ח (שער הק"ש פ"ד) ובשעה"כ (ק"ש דרוש ו) איתא שאהבה רבה הוא היכל אהבה שהוא סוד 'החיבוק' דיעק"ר שקודם הזיווג של העמידה, ולא סוד הנשיקין, דהיכל הרצון שהוא באמת ויצבי הוא סוד הנשיקין, ואפשר דלאו דווקא נקט נשיקין]. וכ"כ הרא"ש (ש"ת הרא"ש כלל ד סימן יט) ברכת יוצר וכו' אומר עם הש"ץ בנחת. מובא להלכה בש"ע (סימן נט ס"ד).

הרה"ק רבי שלמה סופר מדאלינא זצ"ל תלמיד רבינו הקדוש בעל הצבי לצדיק מזידיטשוב זיע"א

מבאר רבותינו

יש צריכין הכשר ואינן צריכין מחשבה, מחשבה והכשר, מחשבה ולא הכשר, לא הכשר ולא מחשבה, (עוקצין פי"ג משנה א'). שמעתי מידידי הרב החסיד המפורסם מוהר"ר שלמה מדאלינא, שאמר משם הרב הקדוש מורינו משה ברבי דן, ששמע מרבו מרן הקדוש הרב ישראל בעל שם טוב, שדקדק במשנה למה לא סידר כסדרו, הכשר ולא מחשבה, מחשבה ולא הכשר, מחשבה והכשר, לא הכשר ולא מחשבה.

ואמר אף שעיקר עבודת האדם החיות והדבקות והשמחה, ואור אלקי זיו השכינה השופע על נשמת הצדיקים, בעת תורה ותפלה ומצות, אשר נועם זה לא ישוער, אהבה בתענוגים, וכל זה כשאדם נודרך בתכלית הזיכוך, אזי בחד קטירא אתקטרנא ביה בקודשא בריך הוא, ואין צריך הכנה וגיעה לזה.

אבל מי שעדיין לא נודרך, צריך הכנה והכשר מעשים טובים, וכפיות הרע הרבה, כולי האי ואולי שיזכה לראות עולמו בחייו, ולכן צריכין לתקן נפשם בכפיות הרע, לבוא להכשר במעשה לעשות מצות ללמוד תורה ולהתפלל, וכל זה הם צריכין לנפשם, ודוחקין עצמן לזה, ואינן צריכין לעצמן לבוא למחשבה ואהבה וליראה, ולזיו נעם זיו השכינה, כלתה נפשם באש להבה שלהבת, אלא מתפללין עם פירוש המלות, ומניחין תפילין בלי הרגשת חיות אלהות ונועם זיו והדרו ומוחין הקדושים, ולומדין תורה באהבה זוטא בלתי נועם מתוקים בדבש ונופת צופים, ולפעמים הרבה הוא מחמת שאין נשמתם מסוגל לזה או לא זכו עדיין. ולכן הקדוש ברוך הוא מעלה עליהם מחשבה והכשר, כאלו השיגו כל המראות עליונות, כי עשה מה שביכולתו בכל כחו.

אבל מחשבה ולא הכשר אינו כלום, ואין לו לא מחשבה ולא הכשר, כי אף שבאמת עיקר הוא המחשבה, ועסק היחודים גדול הרבה מעסק התורה, כי ממשיך ממש אור אין סוף, ומחיה כל העולמות, ועושה נחת רוח ליוצרו, שכינה הקדושה לסעדה בגלות, אבל אין זה אלא לקדושי עליון כמבואר בשער הקדושה למהר"י (חי"ג שער ה), אמנם לא יתנועעו העליונים במחשבת אדם התחתון, זולתי בהיותו ראוי להמשיך האור העליון עליהם, ולהחיות אותם בחיות חדש מאור אין סוף, ואז במחשבה זאת גם הם ימשיכו מאותו האור עליו, עד שיהיה מקושר ומדובק ממש באור אין סוף, ובנועם זיו השכינה, עד שיצא נפשו בדבר, ואז כלה ממנו כח הדבור מגודל האור והזיו והנועם.

אבל אם אין בו יכולת להמשיך עליהם אור עליון אור אין סוף, לא יחשיבוהו כלל, ולא יתרוצו להתקרב אליו לעזור ולהמשיך מחשבתו למעלה, כי מחשבתו הבל הוא ואין בו מועיל ולא שום תועלת, וזה איש הפשוט שלא נודרך ונתקדש לגמרי, מחשבתו הבל ואין בה תועלת, ולכן אם הולך ומבלה ימיו במחשבה בלא הכשר תורה ומצות, מעלה עליו הקדוש ברוך הוא, לא הכשר ולא מחשבה, וערום ישוב שמה, ועוד יש בזה סכנה חשש מינות של הערל הפלשתי אריסטו ימ"ש, שביזה כל מעשה תורה ומצות, ולא דברה תורה במתים. אבל צריך להזהיר להשרידים שמחשבתם יביאו להכשר תורה ומצות, כי גם מרן האר"י שמחשבתו עלה עד אין סוף, אמר שלא השיג כל כך השגה, אלא ע"י שמחה ואור המצות, כי צריך להכניס מחשבה בהכשר תורה ומצות. ע"כ אמרי קודש מרן חיות נפשנו רבינו הקדוש הרב ישראל בעל שם טוב בתוספת ביאור. (מעשה אורג שם לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א)

והסיגופים שעשה לפני כל כתיבת שם, והימים ימי חורף וצינה ונפל למשכב וחלה והיה עד כדי סכנת נפשות, ופטרו וויתר לו המהר"י על זה.

החווה מלובלין

היה מרגליא בפומיה להוסיף על מה שמובא בספר אגרא דפרקא בשם רבו החווה מלובלין, על הפסוק בתהילים (צ-ד) 'כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור' רצה לומר אפילו יהיה לך אלף עונות, על דרך אם יהיו חטאיכם כישנים, בעיניך' כאשר תסתכל אותם לנגד עיניך מה שהעויות כמאמר הכתוב 'וחטאתי נגדי תמיד', אזי כל העבירות יעברו כולם כיום אתמול כי יעבור. והיה מרגליא בפומיה על זה מה ששמע בעצמו מפי רבו, לפרש גם סיומא דקרא, 'ואשמורה בלילה', שעוד תנאי צריך לזה, שהעבירות יעברו כיום אתמול, ע"י ואשמורה בלילה לקום באשמורת הלילה, לשפוך שיחו לפני קונו בעת רצון ורעוא. (עשר אורות)

הצבי לצדיק

שמעתי מהרה"ק רבי שלמה מדאלינא ז"ל, ששמע מרבינו צבי, שפעם אחת כשהלך מבית המדרש לביתו אחר התפילה בטלית ותפילין, שמע שמכריזין למעלה 'הבו יקר לדיוקנא דמלכא', ואחר כך כשבא לביתו, שכח ולקח חפץ ממקום למקום בלי יחוד שמו יתברך, ושמע שמכריזין למעלה 'ווי לפלניא דמריד במאריה', והמתבונן בזה יעמוד מרעיד. (הקדמת הרה"ק רבי יוסף מאיר מספינקא בעל האמרי יוסף על הספר ליקוטי תורה ושי"ס מהר"י)

דעת קדושים

פעם אחת כשישבו אחים גם יחד, כמה צדיקים על סעודת ראש חדש ניסן בהיכלא קדישא בזידיטשוב, וישבו שם גדולי תלמידי רבינו בעל הצבי לצדיק וביניהם היה חתן רבינו הרה"ק רבי יהודה הירש מראזלא בעל הדעת קדושים, והצדיק הישיש רבי שמעון מערסלוב, והרה"ק רבי שלמה מדאלינא, באמצע האכילה אמר רבי שמעון הנה אנחנו אוכלים כאנשים פשוטים, רק הרב מראזלא אוכל עם כוונות, ואח"כ גילה הראזלאר שבאמת בזה הרגע עלה בדעתו איזה כוונות אכילה, ורבי שמעון הרגיש זאת תיכף. אחר הסעודה הביאו אגוזים על השולחן, ואמר רבי שלמה מדאלינא בדרך צחות: הלוא היום הוא ראש השנה כי באחד בניסן ראש השנה, ובראש השנה אין נכון לאכול אגוזים, נענה הראזלאר ואמר: היום בודאי מותר, כי 'אגוז' גימטריא 'טוב', ועשרה פעמים 'טוב' גימטריא יניסין' והוא אותו היום שניטל עשרה עטרות. (עשר קדושות)

הסתלקותו

זכה הרה"ק ר' שלמה לזקנה מופלגת שזכה לקשר חמשה דורות מימות הרה"ק רבי משה בן רבי דן שוהם מדאלינא בעל השרף פרי עץ חיים זי"ע מתלמידי מרן הבעש"ט זי"ע, דרך הרה"ק מלובלין זי"ע, הרה"ק האהבת שלום מקאסוב זי"ע, הרה"ק הצבי לצדיק מזידיטשוב זי"ע, עד רבינו הרה"ק ההיכל הברכה מקאמרנא זי"ע, ונסתלק סוף שנת תר"ל או התחלת שנת תרל"א.

האלף לך שלמה

מעטים הם תולדותיו של האי גברא רבא אשר זכה עוד להיות נמנה לחד מחבראי קדישא של רבינו הקדוש רבי יעקב יצחק החווה מלובלין זיע"א, ומשם הסתופף בצילו של ממשיך דרכו רבינו הקדוש רבי צבי הירש מזידיטשוב בעל הצבי לצדיק, כמו"כ הסתופף בצילם של הרה"ק רבי משה בן רבי דן שוהם מדאלינא בעל השרף פרי עץ חיים, ואצל הרה"ק רבי מנחם מנדל מקאסוב בעל האהבת שלום.

גדל שמו בישראל בעיר מושבו דאלינא כחד אשר זכה ליצק מים מצדיקו הדור אשר קדמו לפניו, ביחוד היה חביב בצל תלמידי וחסידיו רבו בעל הצבי לצדיק, ידיו וחביבו היה של רבינו הקדוש קודש הקדשים איש האלוקים רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א בעל ההיכל הברכה שמזכירו בספרו מעשה אורג באותות אהבה וידידות בלשון 'ידידי הרב החסיד המפורסם מוהר"ר שלמה מדאלינא', בצל יריעה זאת נלקט קצת אמרים מפוזרים המובאים משמו על דרכי רבותינו, למען יעמדו על ימים רבים. על מקומו בדאלינא ישב הרה"ק רבי יששכר בעריש מדאלינא בן הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זצ"ל.

סופר סת"ם

לפרנסתו עסק רבי שלמה בכתיבת תפילין ומוזוות והפרשיות שלו היו נמכרין ביוקר, ולבד מיופי הכתיבה היה מחשיבין פרשיותיו שנכתבו בקדושה ובטהרה, באמצע שנות העמידה הפסיק ממלאכתו מלאכת שמים, ירא שמים מרבים היה וחשש שמא לא נכתבו כהלכתן ובקדושתן, ולבד ממה שהפסיק ממלאכתו חזר על הפתחים לקנות כל הפרשיות שכתב עד עתה, והיה גונן לבל יעלה על דעת מאן דהו להניחן, ומסופר שבעת שהרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב נתן לסופר לכתוב ספר תורה, ביקש מרבי שלמה שלפחות השמות הקדושים שבו יכתוב למענו, וכדי לעשות רצון צדיק הסכים אע"פ שעזב כבר מלאכת הכתיבה, אבל אחר כתיבת שתים ושלושה שמות מרוב הטבילות

